

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Н А К А З

N 195 від 25.12.92

м.Київ

Про затвердження Переліку вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право займатися медичною і фармацевтичною діяльністю

*(Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства
охорони здоров'я*

*N 141 від 18.08.94 - Наказ скасовано як
такий, що підлягав державній реєстрації в Міністерстві
юстиції України, але на державну реєстрацію не подавався,
на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я*

N 754 від 21.10.2009

N 45 від 14.03.95)

У зв'язку із становленням державності України, необхідністю подальшого удосконалення порядку допуску фахівців до медичної і фармацевтичної діяльності та з метою забезпечення функціонування галузі в умовах нового господарювання на період до завершення підготовки фахівців згідно з Програмою реформи медичної освіти в Україні затверджую:

Перелік вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право займатися медичною і фармацевтичною діяльністю (додаток 1). **НАКАЗУЮ:**

1. Начальникам головних управлінь та управлінь Міністерства охорони здоров'я України, директорам (генеральним директорам) медичних підприємств (науково-виробничих об'єднань), керівникам установ, що підпорядковані МОЗ України, завідувачим відділами (начальникам управлінь) охорони здоров'я обласних (міських) державних адміністрацій, Ради міністрів Республіки Крим:

1.1. Забезпечити суворе дотримання порядку зарахування на посади лікарів, провізорів, середнього медичного і фармацевтичного персоналу осіб, що здобули спеціальну підготовку та отримали звання у вищих і середніх спеціальних навчальних закладах відповідно до "Переліку ...", який затверджено цим наказом.

1.2. Наказ Міністерства охорони здоров'я СРСР від 13 липня 1989 р. N 418 "Про затвердження нової редакції "Переліку вищих і середніх спеціальних учбових закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право займатися медичною і фармацевтичною діяльністю", затверджений

додатком 1 до наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР від 21.10.74 р. N 990, та додаток 2 до наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР від 21.10.74 р. N 990 вважати такими, що втратили чинність на території України.

Міністр

Ю.П.Спіженко

Додаток 1
до наказу Міністерства
охорони здоров'я України
від 25 грудня 1992 р. N 195

**Перелік вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право
займатися медичною і фармацевтичною діяльністю**

N п/п спеціальність	Назва навчального закладу, термін навчання	Факультет, відділення	Набута спеціальність, кваліфікація або курс вузу, закінчення якого дає право обіймати посади медичних і фармацевтичних працівників	Посади, які може обіймати спеціаліст в установах охорони здоров'я
1	2	3	4	5
I. Лікарські посади				
1. Лікувальна справа	Вищий медичний навчальний заклад (в тому числі військовий), медичний факультет університету	лікувальний	лікувальна справа;	
			лікар	лікарські посади всіх найменувань в лікувально-профілактичних установах, в тому числі лікаря-керівника;

				в санітарно-епідеміологічних установах: лікарські посади всіх найменувань в лабораторії, в тому числі лікаря-керівника; лікарів-статистиків, в тому числі лікаря-керівника підрозділу обліку і медичної статистики; лікарів-керівників
2. Педіатрія	- " -	педіатричний	педіатрія;	
			лікар-педіатр	- " -
3. Стоматологія	- " -	стоматологічний	стоматологія;	
			лікар-стоматолог	посади лікарів-стоматологів всіх найменувань, в тому числі лікаря-керівника установи охорони здоров'я, крім санітарно-епідеміологічних установ; лікарів-анестезіологів-реаніматологів і лікарів-фізіотерапевтів установи або підрозділу стоматологічного профілю; лікарів-статистиків, в тому числі лікаря-керівника підрозділу обліку і медичної статистики; лікарів-рентгенологів установ стоматологічного профілю;

				лікарські посади всіх найменувань в лабораторії, в тому числі лікаря-керівника
4. Гігієна, санітарія, епідеміологія	- " -	санітарно-гігієнічний (медико-профілактичний)	гігієна, санітарія, епідеміологія;	
			лікар-гігієніст, епідеміолог	лікарські посади всіх найменувань в санітарно-профілактичних установах, в тому числі лікаря-керівника; лікарські посади всіх найменувань в лабораторії, в тому числі лікаря-керівника; лікарів-статистиків, в тому числі лікаря-керівника підрозділу обліку і медичної статистики; лікарів-профпатологів; лікарів-інфекціоністів; лікаря-керівника установи охорони здоров'я

(Пункт 5 розділу I втрачає чинність з 1 квітня 1995 року на підставі Наказу МОЗ

N 45 від 14.03.95)

(Пункт 6 розділу I втрачає чинність з 1 квітня 1995 року на підставі Наказу МОЗ

N 45 від 14.03.95)

(Пункт 7 розділу I втрачає чинність з 1 квітня 1995 року на підставі Наказу МОЗ

8. Біологія, фармація, хімія, біохімія, економіка	Вищий навчальний заклад (крім педінституту)	біологічний	біологія;	
			біолог	лікарів-лаборантів, в тому числі завідуючого лабораторією - лікаря-лаборанта при наявності стажу роботи на посаді лікаря-лаборанта не менше 5 років;
	- " -	фармацевтичний	фармація;	
			провізор	лікарів-лаборантів, в тому числі завідуючого лабораторією - лікаря-лаборанта при наявності стажу роботи на посаді лікаря-лаборанта не менше 5 років; лікарів-судово-медичних експертів і лікарів-судово-медичних експертів - завідуючих відділами (відділеннями) відділу судово-медичних досліджень речових доказів (судово-медичної лабораторії) та судово-гістологічних відділень відділу судово-медичних досліджень трупів, бюро судово-медичної експертизи;

	- " -	хімічний	хімія;	
			хімік	- " -
	- " -	хіміко-фармацевтичний	хімік-фармацевт	- " -
	- " -	біохімічний	біохімія	
			біохімік	- " -
	- " -	економічний, статистичний, інженерно-економічний	фахівець з економічною, економіко-статистичною, статистичною і інженерно-економічною освітою	лікарів-статистиків, в тому числі лікаря-статистика-керівника підрозділу обліку і медичної статистики
II. Провізорські посади				
1. Фармація	Вищий медичний, фармацевтичний навчальний заклад	фармацевтичний	фармація;	
			провізор	посади фармацевтичного персоналу всіх найменувань, в тому числі керівників
	Вищий медичний навчальний заклад	лікувальний	лікувальна справа;	
			лікар	провізорів-аналітиків контрольно-аналітичних лабораторій
	Вищий навчальний заклад	біологічний	біологія;	
			біолог	- " -

	- " -	хімічний	хімія;	
			хімік	- " -
	- " -	хіміко-фармацевтичний	хімік-фармацевт	- " -
	Вищий медичний навчальний заклад	лікувальний	лікувальна справа;	
			лікар	
	Вищий навчальний заклад		товарознавець, фахівці з торгівлі, технічною, економічною і юридичною освітою	- " -

Примітка:

1. До роботи на посадах лікарів і провізорів допускаються фахівці, що отримали спеціальну підготовку у вищих навчальних закладах відповідно до "Переліку...", затвердженого цим наказом, та звання лікаря-спеціаліста з конкретної спеціальності (для лікарів), провізора загального профілю (для фармацевтів) або мають сертифікат, який дає право обіймати посаду лікаря-спеціаліста (для фахівців з немедичною освітою).

Випускники медико-біологічного факультету вузів за спеціальністю "Біофізика", "Кібернетика" і "Біохімія", які зараховані на лікарські посади в закладах охорони здоров'я до 01.04.95 р., згідно з вимогами наказу МОЗ України від 25.12.92 р. N 195, зберігають право на подальшу роботу на лікарських посадах тих же найменувань. Зарахування названих фахівців на посади лікарів після 01.04.95 р. здійснювати згідно з вимогами наказу МОЗ України від 19.08.94 р. [N 118-С](#) "Про Порядок допуску до медичної і фармацевтичної діяльності в Україні громадян, які пройшли медичну або фармацевтичну підготовку в навчальних закладах іноземних країн.

(Пункт 1 примітки доповнено абзацом згідно з Наказом МОЗ
[N 45 від 14.03.95](#))

2. Фахівці з вищою спеціальною освітою, що допущені до роботи в установах охорони здоров'я до 1 січня 1993 року на посадах лікарів і провізорів, в порядку, передбаченому наказами МОЗ СРСР від 9 вересня 1964 р. [N 496](#) (додаток 3), від 21 жовтня 1974 р. N 990 і від 13 липня 1989 р. N 418, зберігають право на допуск до роботи в такому порядку до чергової атестації - надалі це право за ними зберігається при умові дотримання вимог пункту 1 цієї примітки.

3. Спеціалісти, що за станом здоров'я чи з інших причин не можуть працювати за спеціальністю згідно "Переліку...", та особи, освіта яких не відповідає його вимогам, можуть бути використані на посадах лікарів і провізорів тільки з дозволу Міністерства охорони здоров'я України з проходженням спеціалізації та отриманням відповідного сертифіката.

III. Посади середнього медичного персоналу				
1. Стоматологія	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	стоматологічне	стоматологія;	
			зубний лікар	зубних лікарів, в тому числі зубного лікаря-керівника стоматологічного (зуболікарського) підрозділу; медичних сестер всіх найменувань; завідуючих кімнатою матері і дитини; інструкторів: з трудової терапії, санітарної просвіти; медичних статистиків
	Вищий медичний стоматологічний навчальний заклад	стоматологічний	стоматологія;	
			лікар-стоматолог	- " -
	із строком навчання:			

	4 роки	- " -	3 курси	- " -
	більше 4 років	- " -	4 курси	- " -
2. Стоматологія і ортопедія	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	зуботехнічне	стоматологія і ортопедія;	
			зубний технік	зубних техніків; посади середнього медичного персоналу в зубопротезних підрозділах; медичних статистиків
3. Лікувальна справа	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	фельдшерське	лікувальна справа;	
			фельдшер	посади середнього медичного персоналу всіх найменувань, в тому числі керівників, крім посад зубних лікарів і зубних техніків (в т. ч. старших)
	- " -	фельдшерсько-акушерське	фельдшер-акушерка	- " -
	Вищий медичний навчальний заклад	лікувальний	лікувальна справа;	
			лікар	- " -
	- " -	педіатричний	педіатрія;	

			лікар-педіатр	- " -
	- " -	лікувальний і педіатричний	4 курси	- " -
	- " -	- " -	3 курси	медичних сестер всіх найменувань; інструкторів: з трудової терапії, санітарної просвіти, лікувальної фізкультури; медичних лаборантів; гіпсових техніків-ортезистів; рентгенолаборантів; медичних статистиків
4. Акушерська справа	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	акушерське	акушерська справа;	
			акушерка	акушерок; медичних сестер всіх найменувань; завідуючих: фельдшерсько-акушерським пунктом, молочною кухнею, кімнатою матері і дитини, реєстратурою; інструкторів: з трудової терапії, санітарної просвіти, лікувальної

				фізкультури; медичних лаборантів; гіпсових техників-ортезистів; рентгенолаборантів; медичних статистиків
5. Сестринська справа	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	медсестринське	сестринська справа;	
			медсестра	медичних сестер всіх найменувань; завідуючих: молочною кухнею, кімнатою матері і дитини, реєстратурою; інструкторів: з трудової терапії, санітарної просвіти, лікувальної фізкультури; медичних лаборантів; гіпсових техників-ортезистів; рентгенолаборантів; медичних статистиків
6. Гігієна, санітарія, епідеміологія	Середній спеціальний медичний навчальний	санфельдшерське	гігієна, санітарія, епідеміологія;	

	заклад			
			санітарний фельдшер	посади середнього медичного персоналу всіх найменувань в санітарно-профілактичних установах; санітарних фельдшерів; фельдшерів-лаборантів; медичних лаборантів; медичних статистиків; інструкторів з санітарної просвіти
	Вищий медичний навчальний заклад	санітарно-гігієнічний (медико-профілактичний)	гігієна, санітарія, епідеміологія;	
			лікар-гігієніст, епідеміолог	- " -
	- " -	- " -	4 курси	- " -
	- " -	- " -	3 курси	медичних лаборантів; медичних статистиків; інструкторів з санітарної просвіти
7. Лабораторна діагностика	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	фельдшерсько-лаборантське	лабораторна діагностика;	
			фельдшер-лаборант	посади середнього медичного

				персоналу всіх найменувань в лабораторії; медичних статистиків
8. Лабораторна справа	Середній спеціальний медичний навчальний заклад	лаборантське	медичний лаборант	медичних лаборантів; медичних статистиків;
	Середній спеціальний навчальний заклад		технік-хімік	медичних-лаборантів санітарно-профілактичних установ
9. Рентгенівська справа	Рентгенівський технікум		рентгенотехнік	рентгенолаборантів
	Медичний електротехнічний технікум		- " -	- " -
10. Фармація	Середній спеціальний медичний, фармацевтичний навчальний заклад	фармацевтичне	фармація;	
			фармацевт	медичних лаборантів; медичних статистиків
	Вищий медичний, фармацевтичний навчальний заклад	фармацевтичний	фармація;	
			провізор	- " -
	із строком навчання:			

	4 роки	- " -	3 курси	- " -
	більше 4 років	- " -	4 курси	- " -
11. Фахівець з фізкультурною освітою	Середній спеціальний навчальний заклад		фахівець з фізкультурною освітою	інструкторів з лікувальної фізкультури; медичних сестер з масажу;
	Вищий навчальний заклад		фахівець з фізкультурною освітою, в тому числі учитель фізкультури	- " -
	із строком навчання:			
	4 роки		3 курси	- " -
	більше 4 років		4 курси	- " -
12. Фахівець з ентомологічною освітою	Середній спеціальний навчальний заклад		фахівець з ентомологічною освітою	помічників ентомолога
	Вищий навчальний заклад		- " -	- " -
	із строком навчання:			
	4 роки		3 курси	- " -
	більше 4 років		4 курси	- " -
13. Фахівець з економічною освітою	Середній спеціальний навчальний заклад		фахівець з економічною освітою	медичних статистиків
	Вищий навчальний		фахівці з економічною,	- " -

	заклад		економіко-статистичною, інженерно-економічною і статистичною освітою	
	із строком навчання:			
	4 роки		3 курси	- " -
	більше 4 років		4 курси	- " -
14. Фахівець з освітою за профілем роботи, що виконується	Середній спеціальний навчальний заклад		фахівець з середньою спеціальною освітою за профілем роботи, що виконується	інструкторів з трудової терапії
	Вищий навчальний заклад		фахівець з середньою спеціальною освітою за профілем роботи, що виконується	- " -
	із строком навчання:			
	4 роки		3 курси	- " -
	більше 4 років		4 курси	- " -
IV. Посади середнього фармацевтичного персоналу				
1. Фармація	Середній спеціальний медичний, фармацевтичний навчальний заклад	фармацевтичне	фармація;	
			фармацевт	посади середнього фармацевтичного персоналу всіх найменувань, в тому числі керівників

	Вищий медичний, фармацевтичний навчальний заклад	фармацевтичний	фармація;	
			провізор	- " -
	із строком навчання:			
	4 роки		3 курси	- " -
	більше 4 років		4 курси	- " -
	Середній спеціальний навчальний заклад		фахівці з медичною, хімічною, біологічною освітою	лаборантів контрольно-аналітичної лабораторії
	- " -		товарознавець, спеціалісти по торгівлі, фахівці з медичною, технічною, економічною, юридичною освітою	посади середніх фармацевтичних працівників всіх найменувань в магазинах, складах і базах медичної техніки, в тому числі керівників, а також в магазинах оптики і оптичних відділах аптек

Примітка:

1. Фахівці з середньою спеціальною освітою, що допущені до роботи в установах охорони здоров'я до 1 січня 1993 року відповідно на посадах середніх медичних і фармацевтичних працівників, в порядку, передбаченому наказами МОЗ СРСР від 9 вересня 1964 р. [N 496](#) (додаток 3), від 21 жовтня 1974 р. N 990 і від 13 липня 1989 р. N 418, зберігають право на допуск до роботи на посадах, які вони обіймали на 01.01.93 р. - подальший перехід на інші посади можливий тільки у відповідності з вимогами даного наказу.

(Додаток із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я

[N 141](#) від 18.08.94,

[N 45](#) від 14.03.95,

[N 754](#) від 21.10.2009)

